

ковни чиновници, които били делегирани отъ митрополититѣ или патриарситѣ да разслѣдватъ извѣстенъ църковенъ въпросъ, или да изпълняватъ извѣстни църковни служби; 4) *приматитѣ* (primates, πρῶτοι, πρωτεύοντες ἐπισκοπῶν,) които били равностепенни на екзарситѣ; 5) *католикоситѣ* (καθολικοί) catholici, сжщо равностепенни на екзархитѣ: тази титла носѣли духовнитѣ началници на нѣкои източни църкви; 6) *патриарситѣ* (πατριάρχαι), които изпърво по чesть били първи между митрополититѣ на по-голѣмитѣ области, а по-късно и по властъ станали първи; 7) *папи* (πάπαι), както се наричали римскиятъ и александрийскиятъ патриарси; и 8) *автокефали* (αὐτοκέφαλοι) както се наричали ония епископи, които имали подъ вѣдомството си нѣколко епархии и били независими отъ другъ църковенъ началникъ. Отъ презвитерската степенъ се развили: 1) *архипрезвитеритѣ* (ἀρχιπρεσβύτεροι, πρωτοπρεσβύτεροι, πρωτοπάππαι) и 2) *периодевитиѣ* (περιοδευταί); а пъкъ отъ дяконската степенъ: 1) *архидяконитѣ* (ἀρχιδιάκονοι) и 2) *протодяконитѣ* (πρωτοδιάκονοι).

Освѣнъ изброенитѣ свещенослужители образували се и разни други църковни сановници (ἄξιωματικοί, ἄρχοντες ἐκκλησιαστικοί), които принадлежали къмъ послѣднитѣ двѣ степени и които се наричали: економъ, сакеларий, скевофилаксъ, хартофилаксъ, сакелий, протекдикъ и пр. Тѣ изпълнявали разни служби въ централното епархиално управление, управлявали нѣкои по-голѣми центрове въ епархиитѣ, или пъкъ били назначавани на специални служби при епископитѣ.²⁴² При това и монашеството било твърдѣ много разпространено; въ цѣлата византийска държава имало много манастири.

²⁴² Ibid. 272—273.

„ Σακελλαρόπουλος Μελ. Ἑκкл. δίκαιον, 199, 208.